

## **Addendum raadsvoorstel 'Gratis/gereduceerd OV voor doelgroepen'**

Actualisatie n.a.v. recente landelijke ontwikkelingen rond de Onderwegpas

Datum behandeling voorstel: 16 december 2025

Voor: Gemeenteraad Lelystad

Van: College van B&W

Bijlage bij: Raadsvoorstel '*Gratis/gereduceerd tarief OV voor doelgroepen*'

### **1. Aanleiding**

Na afronding van het raadsvoorstel 'Gratis/gereduceerd OV voor doelgroepen' zijn door het demissionaire kabinet ingrijpende wijzigingen aangekondigd rondom de landelijke Onderwegpas. Het kabinet heeft besloten het voorstel voor de Onderwegpas volledig te schrappen uit het Sociaal Klimaatplan. Daarmee vervalt de verwachting dat per 2027 een landelijk dekkend OV-abonnement voor minima zou worden ingevoerd.

De belangrijkste redenen die het ministerie noemt zijn:

- het ontbreken van budgettaire dekking in het Sociaal Klimaatplan;
- de noodzaak tot een staatssteunmelding (door afhaken van streekvervoer) en een daardoor langdurig en onzeker Europees goedkeuringstraject;
- risico's voor het tijdig ontvangen van middelen voor andere belangrijke regelingen, zoals het Warmtefonds en Energiefonds;
- het ontbreken van draagvlak bij regionale vervoerders vanwege risico's voor OVpay en mogelijke inkomstenderving.

Deze nieuwe informatie raakt een aantal argumenten waarop het raadsvoorstel is gebaseerd.

### **2. Impact op het raadsvoorstel**

Het raadsvoorstel gaat ervan uit dat de landelijke Onderwegpas vanaf 2027 wordt ingevoerd, en dat een lokale regeling tijdelijk, aanvullend of afwachtend daaraan gepositioneerd moet worden. Nu de landelijke regeling is weggefallen, vervalt een belangrijk deel van de onderliggende argumentatie.

Specifiek betekent dit:

1. **De kans op overlap met de landelijke Onderwegpas bestaat (voorlopig) niet meer.**

De kanttekeningen in scenario 1 – dat de lokale budgetregeling zou overlappen met de Onderwegpas – is niet langer relevant.

2. **Het argument om tijdelijk van een lokale OV-regeling af te zien om eerst landelijke kaders af te wachten (scenario 3A en 3B), is inhoudelijk verzwakt.**

Er komt vooralsnog géén landelijk kader waar de gemeente op kan aansluiten.

3. **De gemeenteraad heeft hierdoor meer beleidsruimte.**

De raad kan opnieuw bezien of zij wél een lokale OV-voorziening voor doelgroepen wil realiseren, zonder afhankelijkheid van landelijke ontwikkelingen.

Het college benadrukt dat de scenario's zoals onderzocht in het verkenningsonderzoek inhoudelijk ongewijzigd blijven. De financiële, organisatorische en uitvoeringsaspecten blijven hetzelfde. Alleen de argumentatie over aansluiting op landelijke ontwikkelingen moet worden geactualiseerd.

### **3. Overwegingen voor de raad**

Hoewel de argumentatie rondom de Onderwegpas niet langer van toepassing is, kan de raad nog steeds kiezen tussen de in het voorstel voorgelegde scenario's. De keuzes blijven beleidsmatig valide:

- scenario's 1 en 2 voor een lokale OV-budgetregeling;
- scenario 3A voor terugstorten van middelen;
- scenario 3B voor de fietsenoplossing via het Werkbedrijf.

Via amendering heeft de raad vrijheid om een scenario te kiezen en aan te passen aan te actuele ontwikkelingen. De raad kan er ook voor kiezen om een deel van het budget alsnog in de zetten voor de fietsenoplossing via het Werkbedrijf, omdat dit een concreet uitvoerbare en doelmatige oplossing biedt voor een deel van de doelgroep.

#### **4. Conclusie**

De aangekondigde stopzetting van de Onderwegpas ondermijnt een deel van de oorspronkelijke argumentatie in het raadsvoorstel. De scenario's blijven echter volledig beschikbaar. De raad wordt verzocht dit memo te betrekken bij haar afwegingen.